

W

nowej roli

Miesięcznik
Rolniczy

ISSN 2300-4487
Nr 6 (86) czerwiec 2018

Walne Zgromadzenie IRWŁ

- problemy rolnictwa regionu

str. 8-9

Dotacje dla kobiet

- w perspektywie finansowej UE 2014-2020

str. 10-11

Buczowska Truskawka

- 20-lecie Święta Truskawki

str. 16

Spis treści

Aktualności

Znakowanie świń

.....str. 4

Ziemniaki z importu

.....str. 4

Mleko

.....str. 5

Restrukturyzacja gospodarstw

.....str. 5

RODO

.....str. 5

Działania izby rolniczej

.....str. 6

Prawnik radzi

Szacowanie szkód łowieckich

.....str. 7

Temat numeru

Walne Zgromadzenie IRWŁ

.....str. 8-9

Dobre praktyki w rolnictwie

Dotacje dla kobiet

.....str. 10-11

Stado OnLine

.....str. 12-13

Ubezpieczajmy się u siebie

Zielona Karta

.....str. 14

Informacje z rynku „Zjazdowa”

Czas na szparagi

.....str. 15

Smaki i pasje z regionu

Buczkowska Truskawka

.....str. 16

Miesięcznik Rolniczy

Redakcja:

Materiały do gazety

Sylwia Skulimowska – 604 627 197

sylwia.skulimowska@izbarolnicza.lodz.pl

Reklama

Piotr Kociołek – 692 467 000

piotr.kociolek@wp.pl

Zdjęcie na okładce: IRWŁ

Redakcja i wydawca nie ponoszą odpowiedzialności za treść tekstów i reklam dostarczonych przez instytucje współpracujące. Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów i zastrzega sobie prawo ich skracania, redagowania i umieszczania na stronie www.izbarolnicza.lodz.pl

Nakład: 10 000 egz. ISSN 2300 - 4487

Wydawca: SAM-ROL Sp. z o. o.,
ul. Północna 27/29, 91 – 420 Łódź,
tel. 42 632 70 21

Projekty i druk: www.tagraf.pl

Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego

ul. Północna 27/29 91-420 Łódź

tel. 42 632-70-21 fax 42 632-70-31

Izba Rolnicza
Województwa Łódzkiego

Biura Powiatowe	Przewodniczący/ Delegat	Adres biura	Telefon/@
Bełchatów	Janusz Frydrychowski Marcin Śmiałkowski	Urząd Gminy ul. Kościuszki 13 97-400 Bełchatów, pok. 9	511 124 504 bpbelchatow@izbarolnicza.lodz.pl
Brzeziny	Eugeniusz Supera Dorota Kołodziejczyk	UG Brzeziny ul. Sienkiewicza 16 A 95-060 Brzeziny	510 474 851 bpbrzeziny@izbarolnicza.lodz.pl
Kutno	Włodzimierz Jaworski Andrzej Górczyński	Siedziba BGŻ ul. Podrzeczna 18 99-300 Kutno, pok. 117	510 474 825 bpkutno@izbarolnicza.lodz.pl
Łask	Bronisław Węglewski Marek Krawczyk	ul. Narutowicza 17 98-100 Łask	510 474 871 bplask@izbarolnicza.lodz.pl
Łęczyca	Małgorzata Gabryelczak Dariusz Jarosław Kowalczyk	ul. Przedrynek 2, parter 99-100 Łęczyca	510 474 725 bpłeczyca@izbarolnicza.lodz.pl
Łowicz	Jan Znyk Donata Wrona	ul. Starościńska 1 99-400 Łowicz, pok. 213	510 474 800 bplowicz@izbarolnicza.lodz.pl
Łódź-Wschód	Jan Woźniak Bogdan Sałata	UG w Andrespolu ul. Rokicińska 126 95-020 Andrespol	510 474 874 bpłodz-wsch@izbarolnicza.lodz.pl
Opoczno	Marian Kacprzak Krzysztof Juszyński	ul. Kowalskiego 2 26-300 Opoczno	510 474 870 bpopoczno@izbarolnicza.lodz.pl
Pabianice	Czesław Dzierżawski Jan Chojecki	ul. Piłsudskiego 34 95-200 Pabianice	510 474 865 bppabianice@izbarolnicza.lodz.pl
Pajęczno	Jacek Koziański Łukasz Wojtaszczyk	ul. 1 Maja 13/ 15 98-330 Pajęczno, pok. 14	510 474 813 bppajeczno@izbarolnicza.lodz.pl
Piotrków Tryb.	Tomasz Kowalski Bogdan Pietrykowski	Starostwo Powiatowe Al. 3 Maja 33 97-300 Piotrków Tryb.	510 474 861 bpiotrkow@izbarolnicza.lodz.pl
Poddębice	Ewa Bednarek Mariusz Gortat	GS Samopomoc Chłopska ul. Kaliska 3/5 99-200 Poddębice	510 474 725 bppoddębice@izbarolnicza.lodz.pl
Radomsko	Andrzej Komala Andrzej Gruszczyński	ul. Kościuszki 6 97-500 Radomsko, pok. 210	510 474 801 bpradomsko@izbarolnicza.lodz.pl
Rawa Maz.	Mariusz Cheba Małgorzata Rosa	ul. Kościuszki 5 96-200 Rawa Maz., pok. 58	510 474 850 bprawa@izbarolnicza.lodz.pl
Sieradz	Jan Kołodziejczyk Jerzy Wróbel	ul. POW 30 98-200 Sieradz	511 124 538 bpsieradz@izbarolnicza.lodz.pl
Skierniewice	Andrzej Kowara Jacek Ossowicz	ul. Jagiellońska 32 96-100 Skierniewice	510 474 841 bpskierniewice@izbarolnicza.lodz.pl
Tomaszów Maz.	Dariusz Kowalczyk Ewa Sygitowicz	ul. Św. Antoniego 41 97-200 Tomaszów Maz., pok. 20	510 474 862 bptomaszow@izbarolnicza.lodz.pl
Wieluń	Józef Stępień Krzysztof Wróbel	ul. Palestrancka 5/4 98-300 Wieluń	510 474 804 bpwielun@izbarolnicza.lodz.pl
Wieruszów	Jerzy Karsznia Ryszard Starek	Rynek 1/27 98-400 Wieruszów	602 798 309 bpwieruszow@izbarolnicza.lodz.pl
Zduńska Wola	Zenon Kowalski Krzysztof Nowak	ul. Ceramiczna 10 98-220 Zduńska Wola	510 474 793 bpzdunska.wola@izbarolnicza.lodz.pl
Zgierz	Jerzy Kuzański Adam Michaś	MPGK w Zgierzu ul. Łęczycka 24 95-100 Zgierz	510 474 738 bpzgierz@izbarolnicza.lodz.pl

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH
T U W

Nazwa Placówki	Adres biura	Telefon
Biuro Regionalne w Łodzi	91-342 Łódź ul. Swojska 4	42/640-68-53, 640-68-54 lodz@tuw.pl
Oddział w Piotrkowie Tryb.	97-300 Piotrków Trybunalski Al. 3 Maja 33	44/649-69-29, 649-69-80 piotrkowtrybunalski@tuw.pl
Oddział w Bełchatowie	97-400 Bełchatów ul. Wojska Polskiego 27 A	44/633-01-03 belchatow@tuw.pl
Oddział w Skierniewicach	96-100 Skierniewice ul. Senatorska 25	46/832-30-00, 832-36-49 skierniewice@tuw.pl
Oddział w Łowiczu	99-400 Łowicz ul. Przyrynek 16	46/837-00-79 lowicz@tuw.pl
Oddział w Kutnie	99-300 Kutno ul. Zduńska 9	24/254-17-00 kutno@tuw.pl
Oddział w Sieradzu	98-200 Sieradz, ul. Rynek 19	43/822-33-99 fax: 822-38-68 sieradz@tuw.pl
Oddział w Łęczycy	99-100 Łęczyca, ul. Przedrynek 8	24/721-01-61 leczyca@tuw.pl
Oddział w Radomsku	97-500 Radomsko, ul. Piłsudskiego 4	44/683-51-05, 683-21-27 radomsko@tuw.pl

Za miesiąc rusza nabór wniosków na premie dla młodych rolników

Wnioski o przyznanie pomocy na „Premie dla młodych rolników” można składać od 29 czerwca do 30 lipca 2018 r. w oddziałach regionalnych ARiMR. Można to zrobić osobiście, za pośrednictwem upoważnionej osoby lub wysłać rejestrowaną przesyłką nadaną w placówce Poczty Polskiej. W tym ostatnim przypadku o dotrzymaniu terminu decyduje data nadania przesyłki. Operacje typu „Premie dla młodych rolników” finansowane są z budżetu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 i dotychczas przeprowadzone zostały trzy nabory wniosków o taką pomoc.

O premie może starać się osoba fizyczna, która m.in.:

- w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy jest pełnoletnia i ma nie więcej niż 40 lat;
- jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej;
- posiada kwalifikacje zawodowe wynikające z posiadania wykształcenia albo wykształcenia i stażu pracy w rolnictwie, bądź zobowiąże się do ich uzupełnienia, z wyłączeniem stażu pracy, w okresie 36 miesięcy od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy;
- przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy, lecz nie wcześniej niż w okresie 24 miesięcy przed dniem złożenia tego wniosku rozpoczęła prowadzenie działalności rolniczej w gospodarstwie o powierzchni użytków rolnych wynoszącej co najmniej 1 ha;
- przedłożyła biznesplan dotyczący rozwoju gospodar-

stwa oraz zobowiązała się do zrealizowania tego biznesplanu w terminie przewidzianym w biznesplanie, lecz nie później niż do dnia upływu 3 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy;

- najpóźniej w terminie 9 miesięcy od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy rozpocznie jako kierujący prowadzenie gospodarstwa;

- o powierzchni użytków rolnych równej co najmniej średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju, a w województwach o niższej średniej - co najmniej średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w województwie oraz nie większej niż 300 ha;

- którego wielkość ekonomiczna jest nie mniejsza niż 13 000 euro i nie większa niż 150 000 euro.

W pierwszej kolejności pomoc przysługuje wnioskodawcom, którzy uzyskali największą liczbę punktów, przy czym pomoc jest przyznawana, jeżeli wnioskodawca uzyskał co najmniej 8 punktów.

Wsparcie ma charakter bezzwrotnej premii o wysokości 100 tys. zł wypłacanej w dwóch ratach. Po wydaniu decyzji o przyznaniu pomocy rolnik otrzymuje 80 proc. premii, a po zrealizowaniu biznesplanu pozostałe 20 proc. Wysokość wydatków na inwestycje w środki trwałe musi wynieść co najmniej 70 proc. kwoty pomocy.

Dokumenty niezbędne do ubiegania się o pomoc i wypłatę wsparcia oraz więcej informacji: www.arimr.gov.pl

Źródło: ARiMR

Zmiany w zakresie kontroli świeżych owoców i warzyw

W związku ze zgłaszanymi przypadkami procederu przepakowywania owoców i warzyw przywożonych z zagranicy i sprzedawania ich jako polskich, w resorcie rolnictwa opracowywany jest projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia efektywności prowadzonych działań kontrolnych w zakresie niektórych rynków rolnych.

Ma on na celu wzmocnienie i usprawnienie działań służb kontrolnych dotyczących kontroli świeżych owoców i warzyw (w tym ziemniaków), a także zwiększenie kar za nieprawidłowości w tym zakresie.

Proponowane kary stosowane przez służby kontrolne za owoce i warzywa niezgodne z wymaganiami unijnymi z dotychczasowej kary grzywny, zostaną podniesione do kary pieniężnej w wysokości do 5-krotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł. W ten sposób zostały one ujednocnione z karami mającymi zastosowanie wobec innych artykułów rolno-spożywczych, wynikającymi z ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych. Zgodnie z projektem będą także kary, za ponowne wprowadzanie do obrotu owoców i warzyw, wobec których zostało wydane orzeczenie o niezgodności warzyw i owoców z wymaganiami unijnymi. W projekcie przewiduje się także wprowadzenie dodatkowo kary, za nieokazanie dokumentów towarzyszących danej partii owoców lub warzyw (o których mowa w przepisach UE) lub niezamieszczenie w tych dokumentach wymaganych informacji

albo podanie informacji nieprawdziwych – będzie to kara pieniężna w wysokości do trzykrotnego przeciętnego wynagrodzenia za rok poprzedzający rok nałożenia kary, nie niższa jednak niż 200 zł. Zapisy projektu nakładają przy tym obowiązek posiadania przez każdy podmiot wprowadzający artykuły rolno-spożywcze do obrotu, informacji umożliwiających identyfikację tych produktów, a w przypadku nie dopełnienia tego wymogu będą stosowne do przewinienia sankcje.

W zakresie przepisów dotyczących ochrony roślin, wzmocniony zostanie nadzór nad produkcją i obrotem na terytorium RP roślin, produktów roślinnych lub produktów szczególnie podatnych na porażenie przez organizmy kwarentanowe oraz wprowadzone zostaną odpowiednie do skali stwierdzanych nieprawidłowości sankcje karne (nawet do 125 tys. zł. w sytuacji najbardziej drastycznych przypadków łamania prawa).

W projektowanych zmianach zaproponowano także usprawnienia dotyczące kontroli urzędowych poprzez wprowadzenie możliwości stosowania imiennego okresowego upoważnienia dla inspektora Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (IJHARS), którym będzie się mógł on posłużyć w celu przeprowadzenia kontroli podmiotów (wprowadzających do obrotu owoce i warzywa), których dane nie są znane – pozwoli to na szybkie i skuteczniejsze niż dotychczas przeprowadzenie kontroli tych artykułów z uwagi również na ich nietrwałość.

Źródło: MRiRW

Szanowni Państwo,

Warto rozmawiać, warto spierać się, ale przede wszystkim warto wyciągać wnioski. Samorząd rolniczy to głos rolników i ten głos można było usłyszeć na VII w V kadencji Walnym Zgromadzeniu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego. Niezmiernie cieszę się z tak konstruktywnej dyskusji. Wnioski z Walnego Zgromadzenia IRWŁ – głos rolników z województwa łódzkiego - zostały przekazane zarówno do Wojewody Łódzkiego jak i Krajowej Rady Izb Rolniczych celem dalszej realizacji. Mamy nadzieję, że ten głos łódzkiego rolnika będzie wysłuchany. O VII w V kadencji Walnym Zgromadzeniu IRWŁ piszemy na stronie 8 i 9.

Zachęcam również Państwa do zapoznania się z artykułem dotyczącym dotacji dla kobiet, który publikujemy na 10 i 11 stronie naszego miesięcznika. W perspektywie finansowej Unii Europejskiej 2014-2020 przewidziano szerokie wsparcie dla kobiet. Zachęcam Panie, zainteresowane rozwojem własnej firmy, podnoszeniem kwalifikacji czy powrotem na rynek pracy do skorzystania z dotacji UE. Więcej informacji na temat możliwego wsparcia można uzyskać na stronie internetowej www.funduszeuropejskie.gov.pl oraz w punktach informacyjnych Funduszy Europejskich.

Szanowni Państwo to już 20 lat możemy cieszyć się ze Święta Truskawki w Buczku, a jeszcze dłużej z Buczkowskiej Truskawki na naszych stołach. Producenci rolni integrują się i działają razem, i to przynosi oczekiwane efekty. Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego promuje wszelkie inicjatywy podejmowane przez lokalnych producentów i społeczności. Więcej informacji o atrakcjach jubileuszowego Święta Truskawki można przeczytać na stronie 16. Warto odwiedzić Buczek w weekend 15-17 czerwca 2018 r.

Wszystkiego dobrego!

Dromis Tomasz Nęglewski

Prezes Izby Rolniczej
Województwa Łódzkiego

Będą zmiany w znakowaniu świń

3. Wzmocnienie nadzoru nad rynkiem nawozów, środków wspomagających uprawę roślin oraz produktów pofermentacyjnych.

[W pierwszej najważniejsze zmiany to:](#)

- ograniczenie wymagań administracyjnych dla produktów pofermentacyjnych powstałych w biogazowniach rolniczych;

- ograniczenie wymagań administracyjnych dla produktów powstałych z przerobu odchodów zwierząt gospodarskich poprzez umożliwienie wprowadzania ich do obrotu, bez obowiązku uzyskania pozwolenia MRiRW jako „nawozów naturalnych przetworzonych”;

- zwolnienie z obowiązku uzyskiwania pozwoleń MRiRW na wprowadzenie do obrotu podłoży do upraw wytworzonych z torfów lub z torfów z dodatkiem nawozów oznaczonych jako „NAWÓZ WE” lub innych nawozów mineralnych dopuszczonych już do obrotu na podstawie pozwoleń MRiRW;

- zwolnienie z obowiązku przedkładania, wraz z wnioskiem, numeru identyfikacji podatkowej (NIP), zaświadczeń lub oświadczeń o wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego albo w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej;

- liberalizacja przepisów art. 9 związanych z umieszczeniem informacji na opakowaniach nawozów i środków wspomagających uprawę roślin;

- wyłączenie spod przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu produktów zawierających w swoim składzie wyłącznie mikroorganizmy, z pożywką lub stabilizatorem lub bez pożywki lub stabilizatora.

[W drugiej najważniejsze zmiany to:](#)

- nałożenie na podmioty obowiązku zgłaszania do właściwego Wojewódzkiego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (WIJHARS) zamiaru wprowadzania do obrotu nawozów, produktów pofermentacyjnych, podłoży do upraw, z wyłączeniem podmiotów, które wprowadzają swoje produkty na podstawie pozwoleń MRiRW;

- nałożenie na podmioty obowiązku zgłaszania do właściwego WIJHARS zamiaru wprowadzania do obrotu nawozów lub środków wspomagających uprawę roślin na podstawie art. 5 ustawy;

- nałożenie na Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (GIJHARS) obowiązku prowadzenia wykazu nawozów lub środków wspomagających uprawę roślin lub produktów pofermentacyjnych;

- wprowadzenie obowiązku zamieszczania na opakowaniach nawozów i środków wspomagających uprawę roślin informacji nt. udziału w tych produktach odpadów lub ubocznych produktów kwalifikowanych tak w świetle ustawy o odpadach.

[W trzeciej najważniejsze zmiany to:](#)

- zmiana definicji wprowadzania do obrotu;
- ułatwienie nadzoru IJHARS nad rynkiem nawozów i podmiotami prowadzącymi obrót tymi produktami;

- rozszerzenie zakresu wymaganej dokumentacji w procedurze celnej nawozów i środków wspomagających uprawę roślin pochodzących z terytoriów państw trzecich;

- doprecyzowanie i uszczegółowienie dotychczasowych uprawnień IJHARS, Inspekcji Ochrony Środowiska oraz Państwowej Inspekcji Weterynaryjnej.

Zakończyły się już konsultacje publiczne i uzgodnienia międzyresortowe projektu ustawy. Termin zgłaszania uwag upłynął 13 kwietnia br. Aktualnie w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi trwa analiza zgłoszonych uwag.

Źródło: MRiRW

Rozwój biogazowni rolniczych oraz potrzeba wprowadzenia przepisów ułatwiających nawozowe zagospodarowanie produktów pofermentacyjnych powstających w procesie fermentacji metanowej z surowców rolniczych, produktów ubocznych, odpadów oraz pozostałości z produkcji rolniczej i przetwórstwa rolno-spożywczego – to przyczyny rozpoczęcia w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi prac nad nowelizacją ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu, o których informuje resort rolnictwa. Nowelizacja wynika również z potrzeby skutecznej realizacji celów określonych w dokumencie pn. Kierunki budowy biogazowni rolniczych na lata 2010–2020, opracowanego przez Ministra Gospodarki we współpracy z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Zmiany ustawy o nawozach i nawożeniu - Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

W projekcie ustawy proponowane są zmiany, które można podzielić na trzy grupy zagadnień:

1. Ułatwienia dla producentów nawozów, środków wspomagających uprawę roślin oraz produktów pofermentacyjnych przy wprowadzaniu ich do obrotu;

2. Ułatwiony dostęp obywateli/producentów rolnych do informacji na temat znajdujących się na rynku nawozów, środków wspomagających uprawę roślin oraz produktów pofermentacyjnych;

Wniosek o zakaz importu ziemniaków z Egiptu

W ziemniakach pochodzenia egipskiego wykryto groźną dla upraw bakterię. W związku z tym minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi podpisał wniosek do Komisji Europejskiej o wprowadzenie zakazu importu ziemniaków pochodzących z Egiptu, do czasu ustalenia przyczyn nieprawidłowości oraz wprowadzenia działań naprawczych przez stronę egipską.

Działanie takie jest motywowane troską o bezpieczeństwo fitosanitarne kraju, a w szczególności ma na celu ochronę polskich producentów ziemniaka. Obecność bakterii *Ralstonia solanacearum* w próbce pobranej z bulw ziemniaków pochodzenia egipskiego została potwierdzona w wyniku prowadzonych przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa kontroli fitosanitarnych towarów pochodzenia roślinnego sprowadzanych z państw trzecich, znajdujących się w obrocie na terytorium Polski.

Było to drugie w ciągu ostatnich dwóch lat wykrycie przez Inspekcję bakterii *Ralstonia solanacearum* w ziemniakach importowanych z Egiptu. W obu przypadkach ziemniaki były sprowadzone do Polski za pośrednictwem innych państw członkowskich.

Bakteria *Ralstonia solanacearum*, ze względu na szkody

gospodarcze jakie może powodować, ma w Unii Europejskiej status organizmu kwarantannowego i podlega obowiązkowi zwalczania. Charakteryzuje się ona bowiem szerokim zakresem roślin żywicielskich – poraża ponad 200

gatunków roślin i obok bakterii *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* jest jednym z najgroźniejszych patogenów ziemniaka.

Źródło: MRiRW

Projekt ustawy o zmianie ustawy o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych

Rada Ministrów 8 maja przyjęła projekt ustawy o zmianie ustawy o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych, przedłożony przez ministra rolnictwa i rozwoju wsi. Dyrektorzy terenowych oddziałów Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (KOWR) będą wymierzali kary pieniężne za nieprzekazanie KOWR informacji miesięcznych o ilości skupionego mleka przez podmioty skupujące ten surowiec. Obecnie kary te wymierzają dyrektorzy oddziałów regionalnych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR). To najważniejsza zmiana wprowadzona tą nowelą ustawową. Zmiana ta jest uzasadniona, bo podmioty skupujące mleko przekazują informacje miesięczne o ilości skupionego mleka KOWR, a ponadto instytucja ta kontroluje te podmioty pod ką-

tem wywiązywania się z tego obowiązku i jest upoważniona do przekazywania Komisji Europejskiej zbiorczych informacji o ilości skupionego mleka w danym miesiącu. Ponadto, właściwe organy Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa będą nakładały kary pieniężne na podmioty skupujące mleko za nieprzekazanie informacji o zaprzestaniu skupu tego surowca dyrektorowi generalnemu KOWR (obecnie jest to kompetencja ARiMR). Z kolei Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (obecnie robi to KOWR) zajmie się opracowywaniem wniosków o wydanie świadectw autoryzacji zakładów produkcyjnych, chłodni i magazynów, które będą udostępniane na stronach in-

ternetowych ARMiR i KOWR. Przewidziano także zastąpienie w tych wnioskach numeru w centralnym rejestrze przedsiębiorców numerem w ewidencji producentów. Doprecyzowano też właściwość miejscową organów upoważnionych do przeprowadzania kontroli uznanych organizacji producentów i ich zrzeszeń, uznanych organizacji międzybranżowych i podmiotów skupujących mleko. Nowe regulacje mają obowiązywać po 14 dniach od daty ogłoszenia w Dzienniku Ustaw.

Źródło: KPRM

Restrukturyzacja małych gospodarstw - wnioski można składać od 18 czerwca do 17 lipca 2018 r.

Prezes ARiMR ogłosił 18 maja 2018 r. termin rozpoczęcia i warunki ubiegania się o przyznanie pomocy na „Restrukturyzację małych gospodarstw”. Wnioski można składać od 18 czerwca do 17 lipca 2018 r. w oddziałach regionalnych ARiMR.

Można to zrobić osobiście, za pośrednictwem upoważnionej osoby lub wysłać rejestrowaną przesyłką nadaną w placówce Poczty Polskiej. W tym ostatnim przypadku o dotrzymaniu terminu decyduje data nadania przesyłki. Wsparcie na „Restrukturyzację małych gospodarstw” finansowane jest z budżetu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 i dotychczas przeprowadzone zostały dwa nabory wniosków o taką pomoc, w tym jeden dla rolników z terenów objętych afrykańskim pomorem świń. Aby umożliwić większej liczbie rolników skorzystanie z pre-

mii na „Restrukturyzację małych gospodarstw”, w tegorocznym naborze złagodzone niektóre kryteria przyznawania tego wsparcia w porównaniu z poprzednimi naborami. W tym przypadku chodzi o skrócenie okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników. W tegorocznym naborze wystarczy by rolnik był ubezpieczony w pełnym zakresie, nieprzerwanie, przez co najmniej 2 miesiące poprzedzające miesiąc złożenia wniosku o przyznanie pomocy oraz by w okresie 12 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o przyznanie pomocy nie prowadził działalności potwierdzonej wpisem do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Bez zmian pozostały inne kryteria ubiegania się o pomoc np. wymagana powierzchnia gospodarstwa - jego minimalna wielkość to 1 ha czy wielkość ekonomicz-

na gospodarstw - mniejsza niż 10 tys. euro. Rolnik zobowiązany jest również, tak jak w poprzednich naborach, do przygotowania biznesplanu i zrealizowania go. Złożone przez rolników wnioski zostaną poddane ocenie. Wnioskom przyznane zostaną punkty na podstawie kryteriów wyboru operacji a suma uzyskanych punktów będzie decydowała o kolejności przysługiwania pomocy. Wsparcie na „Restrukturyzację małych gospodarstw” ma charakter bezzwrotnej premii o wysokości 60 tys. zł wypłacanej w dwóch etapach. Po wydaniu decyzji o przyznaniu pomocy rolnik otrzymuje 80 proc. premii, a po zrealizowaniu biznesplanu pozostałe 20 proc. Wysokość wydatków na inwestycje w środki trwałe musi wynieść co najmniej 80 proc. kwoty pomocy.

Źródło: ARiMR

Ministerstwo Cyfryzacji: nie daj się nabrać na RODO

25 maja 2018 roku we wszystkich krajach należących do Unii Europejskiej zaczęło obowiązywać Ogólne Rozporządzenie o Ochronie Danych Osobowych 2016/679 (RODO).

RODO obejmuje swoim zastosowaniem wszystkie podmioty prywatne i publiczne, które przetwarzają dane osobowe i w praktyce większość procesów przetwarzania danych.

Ministerstwo Cyfryzacji zwraca uwagę na konieczność zachowania najwyższej ostrożności w reagowaniu na wszelkie otrzymane wiadomości związane z dostosowaniem organizacji do RODO. Obok licznych wiadomości informujących o przetwarzaniu danych osobowych są również takie, które mogą być ukierunkowane na oszustwa.

Do wiadomości takich należą w szczególności:

Informacje zawierające linki bądź załączniki z dokumentami z których skorzystanie zapewnić ma pozornie pełną zgodność

z RODO, a faktycznie może skutkować zainstalowaniem tzw. wirusa na urządzeniu.

Co zrobić, gdy taką wiadomość dostaniemy?

Należy dokładnie się z nią zapoznać. Nie należy reagować na wiadomości lub SMS-y z niewiadomego lub podejrzanego źródła.

- Oferty usług doradczych w obszarze ochrony danych osobowych z informacją, że odmowa skorzystania z usług skutkować może złożeniem skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych. Może to być próba oszustwa.

- Nieprawdziwe informacje o prawnej konieczności nabycia szaf zapewniających zgodność z RODO, krat w oknach, szczególnych kategorii niszczarek, nakładek na ekrany monitorów, klódek oraz innych dedykowanych RODO rozwiązań. RODO nie stawia takich wymogów.

- Informacje o obowiązkowych egzaminach na In-

spektorów Ochrony Danych, obowiązkowych certyfikatów oraz obowiązkowych szkoleniach. RODO nigdzie nie mówi o obowiązkowych egzaminach czy szkoleniach. Jednocześnie wszyscy administrujący danymi osobowymi muszą zwrócić szczególną uwagę na sposób realizacji obowiązków wynikających z RODO.

Kierowane w ostatnim czasie liczne wiadomości informujące klientów, usługobiorców itd. o przetwarzaniu danych, powinny co do zasady być kierowane na adres mailowy adresata takiej wiadomości. Wysyłanie takich informacji np. do wszystkich klientów, bez dodania ich adresów email lub wysyłanie tzw. kopii ukrytej może się wiązać z naruszeniem przepisów RODO.

Informator – RODO - www.gov.pl/cyfryzacja/rodo-informator*

Źródło: Ministerstwo Cyfryzacji

Działania izby rolniczej - maj 2018

Wiceprezes IRWŁ Andrzej Komala podpisuje umowę z KSOW

Część merytoryczna

Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego wydaje na wniosek gmin opinie w sprawie przekształcenia gruntów leśnych na cele nieleśne i gruntów rolnych na cele nierolnicze oraz na wniosek rolnika, osoby zainteresowanej wydaje opinie w sprawie zakupu w obrocie prywatnym nieruchomości rolnej. Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego współpracuje z instytucjami sektora rolniczego. Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego na bieżąco interweniuje na rynkach rolnych.

W dniu 17 maja 2018r. Zarząd wystosował pismo do Wiktora Szmulewicza Prezesa Krajowej Rady Izb Rolniczych z informacją o anomalii pogodowych występujących w roku 2018r. Do Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego zgłaszają się rolnicy (szczególnie z powiatu łódzko-wschodniego), którzy informują, że od pierwszych dni kwietnia br. nie odnotowano stałych opadów deszczu. Pomimo, iż gleba posiadała znaczne zasoby wody po zimie, na skutek wysokich temperatur panujących w kwietniu i w maju br. dochodzących do 30 stopni Celsjusza w cieniu, zasoby wilgoci zostały szybko wyczerpane. Burze przechodzące lokalnie nie są w stanie pokryć roślinom zapotrzebowania na wodę. Lustracja pól daje podstawę do stwierdzenia o wystąpieniu stanu suszy. Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego prosi o bieżące monitorowanie sytuacji w kraju pod kątem wystąpienia suszy i zwrócenie się do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o ewentualne zabezpieczenie środków finansowych na działania pomocowe dla producentów rolnych.

Niewątpliwie najważniejszym wydarzeniem w omawianym okresie było VII w piątej kadencji Walne Zgromadzenie Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego, które odbyło się w dniu 26 maja 2018r. w sali konferencyjnej Łódzkiego Rynku Hurtowego „Zjazdowa S.A.” w Łodzi. W pierwszej części posiedzenia delegaci zatwierdzili sprawozdanie Zarządu IRWŁ z działalności statutowej oraz finansowej za rok 2017, udzieliłi absolutorium Zarządowi IRWŁ i przyjęli budżet na rok 2018r. W drugiej części obrad uczestniczyli zaproszeni goście – przedstawiciele instytucji sektora rolnego, którzy przedstawi-

Posiedzenie Komisji IRWŁ

li ważne informacje dla producentów rolnych – więcej informacji na stronie 8 i 9 tego wydania miesięcznika.

W omawianym okresie Zarząd IRWŁ wydał również opinie do projektów:

- ustawy o Centralnym Porcie Komunikacyjnym,

- rozporządzenia MRiRW w sprawie norm w zakresie dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska,

Posiedzenie Komisji Rewizyjnej Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

W dniu 23 maja 2018r. odbyło się kolejne posiedzenie Komisji Rewizyjnej Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego. Członkowie komisji zapoznali się ze „Sprawozdaniem z dochodów i wydatków IRWŁ – stan na 30 kwietnia 2018 r.”

Posiedzenia Komisji ds. Statutu, Budżetu i Regulaminów Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

W dniu 23 maja 2018r. odbyło się posiedzenie Komisji ds. Statutu, Budżetu i Regulaminów Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego. Członkowie komisji zapoznali się ze „Sprawozdaniem z wykonania budżetu i planu finansowego – stan na 30 kwietnia 2018r.”

Posiedzenia Rad Powiatowych IRWŁ

W omawianym okresie odbyły się trzy posiedzenia Rad Powiatowych IRWŁ (w dniu 23.05.2018r. w Wieruszowie oraz w dniu 24.05.2018r. w Skierniewicach oraz 25 maja w Rawie Mazowieckiej). Delegaci rozmawiali o bieżących sprawach w rolnictwie. Natomiast przedstawiciele instytucji sektora rolnego przedstawili informacje z zakresu ubezpieczeń zatrudnianych przez rolników cudzoziemców oraz zasad zatrudniania cudzoziemców przy pracach sezonowych.

KSOW

W dniu 21 maja 2018r. między Województwem Łódzkim z siedzibą w Łodzi a Izbą Rolniczą Województwa Łódzkiego z siedzibą w Łodzi zostały podpisane umowy na realizację operacji „Wjazd studyjny rolników na targi ziemniaczane „Potato Europe” 2018- Hanover” oraz operacji pn. „Szkolenia dla liderów obszarów wiejskich” w ramach Planu działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Plan operacyjny na lata 2018-2019.

Konferencje/ targi/ spotkania/ debaty

Dbając o bezpieczeństwo najmłodszych Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego wspiera inicjatywy mające na celu jego poprawę. W dniu 18 maja 2018r. Dyrektor Biura IRWŁ – Jerzy Kuzański uczestniczył w Pikniku Rodzinnym pn. „Bezpiecznie wypoczywam – alkoholu nie spożywam” oraz Turnieju Piłkarskim, który odbył się na boisku ORLIK przy Szkole Podstawowej Nr 2 im. Noblistów Polskich w Strykowie. Przedstawiciel IRWŁ wręczył puchar Prezesa IRWŁ za zajęcie III miejsca w Turnieju Piłkarskim.

W dniu 21 maja 2018 r. w Warszawie odbyła się uroczystość pn. „Niepodległa RP w hołdzie polskim rolnikom”, w której udział wzięli Prezesi i przedstawiciele wojewódzkich izb rolniczych oraz Zarząd KRIR. Izbę Rolniczą Województwa Łódzkiego reprezentował - Adam Michaś – Delegat do KRIR. Po oficjalnym zakończeniu

uroczystości odbyło się spotkanie przedstawicieli samorządu rolniczego z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi - Krzysztofem Jurgielem oraz Podsekretarzem Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi - Rafałem Romanowskim. Członkowie izb rolniczych zwrócili uwagę na pojawianie się nowych przypadków wirusa ASF i stosowania bioasekuracji. Również zgłaszali trudności z wdrożeniem w praktyce nowego Prawa łowieckiego. Rozmawiano też na temat zmiany ustawy o izbach rolniczych i zwiększenia kompetencji izb.

W dniu 24 maja 2018r. Dyrektor Biura IRWŁ – Jerzy Kuzański na terenie Łódzkiego Rynku Hurtowego Zjazdowa S.A. uczestniczył we wspólnym posiedzeniu Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska Sejmiku Województwa Łódzkiego oraz Komisji Rolnictwa Kraju Związkowego Styria i przedstawił krótką prezentację z działalności Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego.

W dniu 25 maja 2018r. Ewa Bednarek – członek Zarządu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego uczestniczyła w konferencji związanej z obchodami jubileuszu Państwowej Inspekcji Pracy, która się odbyła w Auli Niebieskiej Uniwersytetu Łódzkiego.

W dniu 25 maja 2018r. Dyrektor Biura IRWŁ – Jerzy Kuzański oraz Jerzy Karsznia- Przewodniczący Rady Powiatowej IRWŁ w Wieruszowie uczestniczyli w konferencji pn. „Istotne czynniki społecznego i gospodarczego rozwoju obszarów wiejskich”, która odbyła się w Zespole Szkół Rolniczych im. W. Baranowskiego w Lututowie.

Wzorem lat ubiegłych również w tym roku nie zabrakło delegatów IRWŁ na XXVIII Targach Rolniczo-Ogrodniczych w Kościerzynie w dniach 26-27 maja 2018r. Odwiedzający mogli zapoznać się z szeroką ofertą handlową maszyn i urządzeń dla rolnictwa i ogrodnictwa, skorzystać ze specjalistycznego doradztwa, zwiedzić wystawę drobnego inwentarza. W imieniu Zarządu IRWŁ Przewodniczący Rady Powiatowej IRWŁ w Sieradzu – Jan Kołodziejczyk wręczył puchary Prezesa IRWŁ laureatom konkursów w kategorii „Maszyna Targów - ciągnik rolniczy” i „Urządzenia Techniczne Targów”.

Inne

- Miesięcznik Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego „WNOWEJ ROLI” od marca 2016 r. w nowej odsłonie bezpłatnie trafia do rolników, mieszkańców wsi województwa łódzkiego.

- Wzorem lat ubiegłych również w tym roku rolnicy mogą skorzystać z pomocy pracowników IRWŁ przy wypełnianiu wniosków o dopłaty bezpośrednie oraz wniosków o przyznanie dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany mającej charakter pomocy de minimis w rolnictwie. - Prawnik Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego **udziela bezpłatnie** porad prawnych dla rolników. W omawianym okresie zostało udzielonych ok. 30 porad.

Wszystkie działania, interwencje podejmowane przez Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego oraz informacje na temat sytuacji w rolnictwie są dostępne na stronie internetowej IRWŁ www.izbarolnicza.lodz.pl

Beata Rzewuska

Specjalista ds. organizacji rynków rolnych i szkoleń

Doradca rolno-środowiskowy

Nowe zasady szacowania szkód łowieckich

Na prośbę naszych Czytelników jeszcze raz wracamy do tematu. Jednocześnie przypominamy, że zgodnie z pismem Ministerstwa Środowiska z dnia 9 kwietnia 2018 roku, do czasu opracowania i wydania nowych przepisów wykonawczych do znowelizowanej ustawy - Prawo łowieckie, należy podczas szacowania szkód posilkować się rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 8 marca 2010 r. „w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych” (Dz. U. nr 45, poz. 272), które określa metodykę wyliczenia należnego odszkodowania i wprowadza wzory protokołów szacowania szkód.

Z początkiem kwietnia weszła w życie znowelizowana ustawa o prawie łowieckim. Zakłada ona między innymi, że rolnik o oszacowanie szkód wyrządzonych przez dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny występuje teraz do właściwego terytorialnie wójta. Wcześniej dzwonił do odpowiadającego za dany obwód łowczego. Teraz musi udać się do urzędu gminy właściwego dla obwodu łowieckiego, tam zgłosić szkodę i złożyć wniosek. Nowością jest także udział sołtysów w zespołach do spraw szacowania szkód.

Nie chcą szacować

Ten kontrowersyjny zapis głęboko zaniepokoił sołtysów. Podczas prac nad ustawą nikt niestety nie wziął pod uwagę tego, że pełnią oni swoją funkcję społecznie, a poza tym zwykle pracują zawodowo i nie mają czasu, by realizować nowe, narzucone im zadania

Nowelizacja spowodowała, że wielu sołtysów zapowiedziało rezygnację z pełnionych funkcji, jeśli przepisy nie ulegną zmianie. Sołtysi reprezentują swoich mieszkańców i mogą być nie do końca obiektywni w ocenie szkód, sami twierdzą, że nie mają doświadczenia w tej dziedzinie. Sołtysi obawiają się również skłócenia mieszkańców i negatywnego nastawienia do nich w sytuacjach spornych.

- Co ciekawe podczas szacowania szkód może nie być poszkodowanego ani osoby z koła łowieckiego, ale musi być sołtys. I to sołtys, w myśl nowych przepisów, stwierdzić może za każdym razem szkodę całkowitą.

Bo może... Nigdzie nie ma napisane, że nie. Niech tak wszyscy sołtysi zrobią i co wtedy? – spekuluje jeden z internautów na łamach grupy Działamy Dla Wsi.

Sołtysi ze Stowarzyszenia Sołtysów Województwa Wielkopolskiego zauważają, że wielu z nich nie jest rolnikami, dlatego konieczne jest, aby w szacowaniu braли udział przedstawiciele izb rolniczych, którzy mają doświadczenie i reprezentują to środowisko.

Co we wniosku?

Wniosek o oszacowanie szkód zawiera w szczególności:

- 1) imię i nazwisko albo nazwę, adres miejsca zamieszkania albo adres i siedzibę oraz numer telefonu właściciela albo posiadacza gruntów rolnych;
- 2) wskazanie miejsca wystąpienia szkody;
- 3) wskazanie rodzaju uszkodzonej uprawy lub płodu rolnego.

Szacowania szkód łowieckich, dokonuje zespół składający się z:

- 1) przedstawiciela gminy - sołtysa lub pracownika urzędu gminy;
- 2) przedstawiciela zarządcy albo dzierżawcy obwodu łowieckiego;
- 3) właściciela albo posiadacza gruntów rolnych, na terenie których wystąpiła szkoda.

Oględziny i szacowanie ostateczne

Szacowanie szkody składa się z oględzin oraz szacowania ostatecznego. Oględzin komisja dokonuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku. Termin oględzin przedstawiciel gminy wyznacza w ciągu 3 dni od dnia otrzymania wniosku, o czym informuje członków zespołu. Niezwłocznie po zakończeniu oględzin sporządza się protokół, do którego każda ze stron ma prawo wnieść zastrzeżenia.

Szacowanie ostateczne jest dokonywane, jeżeli szkoda powstała i została zgłoszona bezpośrednio przed uprzątnięciem pola lub w jego trakcie. Szacowania ostatecznego dokonuje się najpóźniej w dzień usunięcia zniszczeń, a w przypadkach szkód wyrządzonych w płodach rolnych, szkód wyrządzonych przez dziki na łąkach i pastwiskach oraz szkód w uprawach, jeżeli powstały one i zo-

stały zgłoszona bezpośrednio przed uprzątnięciem lub w jego trakcie, dokonuje się wyłącznie szacowania ostatecznego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku. O terminie planowanej likwidacji uszkodzonej uprawy rolnik jest obowiązany powiadomić wójta gminy, w formie pisemnej, w terminie 7 dni przed jej likwidacją.

Niestawiennictwo właściciela albo posiadacza gruntów rolnych lub dzierżawcy albo zarządcy obwodu łowieckiego nie wstrzymuje dokonania szacowania szkód.

Wypłata odszkodowania

Wypłaty odszkodowania dokonuje dzierżawca albo zarządca obwodu łowieckiego w terminie 30 dni od dnia otrzymania protokołu z szacowania ostatecznego, od którego nie wniesiono odwołania.

Właścicielowi albo posiadaczowi gruntów rolnych, na terenie których wystąpiła szkoda, oraz dzierżawcy albo zarządcy obwodu łowieckiego przysługuje odwołanie do nadleśniczego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkody. Odwołanie wnosi się w terminie 7 dni od dnia podpisania protokołu. Ponownych oględzin lub szacowania ostatecznego, dokonuje się niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania odwołania. Decyzja, wydawana jest w terminie 14 dni od dnia otrzymania protokołów i jest ostateczna.

Wypłata odszkodowania, następuje ze środków dzierżawcy albo zarządcy obwodu łowieckiego, nie później niż w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji. Właściciel albo posiadacz gruntów rolnych, na których zostały wyrządzone szkody, a także dzierżawca albo zarządca obwodu łowieckiego niezadowolony z decyzji, może, w terminie trzech miesięcy od dnia jej doręczenia, wnieść powództwo do sądu właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkody.

Akty prawne:

Ustawa z dnia 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy - Prawo łowieckie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 651) <http://dziennikustaw.gov.pl/du/2018/651/1>

Opr. Barbara Chrzanowska
Źródło: www.witrynawiejska.pl

REKLAMA

PPHU **ASPOL**

W ofercie :

- Zakupowanie węży hydraulicznych
- Części do ciągników i maszyn rolniczych
- Oleje i smary
- Łożyska

WARYNSKI
Origin

Zapraszamy do odwiedzin sklepu internetowego www.aspol.agro.pl

Świątniki 61
95-200 Pabianice
tel. 782 061 000

TU KUPISZ
ORYGINALNE CZĘŚCI **URSUS**

URSUS

UWAGA! BEZPŁATNE PORADY PRAWNE DLA ROLNIKÓW!

Prawnik Izby Rolniczej
Województwa Łódzkiego
udziela bezpłatnie porad prawnych
dla rolników
(porady są udzielane również
telefonicznie)
we wtorki i w czwartki

– tel. 42 632 70 21

Zapraszamy!

Walne zgromadzenie IRWŁ - VII w V kadencji

Andrzej Komala - Wiceprezes IRWŁ

Przedstawiciele rolników z całego województwa łódzkiego spotkali się w sobotę 26 maja 2018 roku na VII już w V kadencji Walnym Zgromadzeniu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego by dyskutować o aktualnej sytuacji w polskim rolnictwie. Walne Zgromadzenie IRWŁ odbyło się w sali konferencyjnej Łódzkiego Rynku Hurtowego „Zjazdowa” S.A. z którym Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego współpracuje, również w zakresie promocji produktów rolnych.

W spotkaniu uczestniczyli Przewodniczący i Delegaci Rad Powiatowych IRWŁ oraz zaproszeni goście. Na Walne Zgromadzenie IRWŁ przybyli: Artur Dunin – Poseł na Sejm RP, Członek Zarządu Krajowej Rady Izb Rolniczych - Robert Nowak, Łódzki Wojewódzki Lekkarz Weterynarii – dr Roman Owecki, Grzegorz

informacje dotyczące bieżących problemów z jakimi spotykają się w naszym województwie. Rober Nowak – Członek Zarządu Krajowej Rady Izb Rolniczych przedstawił sprawozdanie z działalności KRIR. Jerzy Kuzański – Dyrektor Biura IRWŁ przedstawił sprawozdanie z działalności Zarządu za okres od VI do VII

Afrykańskiego Pomoru Świń. Zadania związane z bioasekuracją powodują zwiększenie nakładów na produkcję trzody chlewnej, a co za tym idzie wzrostu rolniczych zobowiązań. Istnieje zagrożenie likwidacji produkcji trzody chlewnej w mniejszych i mniej zasobnych gospodarstwach. Zaznaczono, że zaistniała sytuacja nie jest winą rolników i rząd powinien zastanowić się nad rozwiązaniami, w tym rekompensatami za utracone źródło dochodu. Podniesiono też jeden z postulatów rolniczych protestów o monitorowanie cen na produkty rolnicze, a także kontrolę owoców, warzyw, zbóż i mięsa sprowadzanych do Polski. Rolnicy skarżyli się również na bałagan związany z ustawą Prawo łowieckie i utrudnienia w procedurach związanych z likwidacją szkód wyrządzonych przez zwierzynę łowną. Rozmawiano o prawie wodnym z którego wynikają dodatkowe obciążenia dla rolnictwa, jak również o restrukturyzacji małych gospodarstw rolnych. Przedstawiciele rolników z województwa łódzkiego prosili o zmianę procedur związanych z zachowaniem obszarów EFA (Rolnik ma obowiązek utrzymania międzyplonów do 1 października. Zaoranie nawet jeden dzień przed 1 października grozi sankcjami.). Podnoszono problem ustawy odorowej i jej wpływu na obszary wiejskie oraz konieczności opracowania we wszystkich gminach planów zagospodarowania przestrzennego i wsparcie tego działania ze strony budżetu państwa. Zwracano uwagę na problem opłat licencyjnych pobieranych przez Agencję Nasienną w Lesznie, w tym także pobierania opłat za nasiona z własnej produkcji oraz konieczności podwyższenia stawki do materiału siewnego. Apelowano o wyrównania dopłat dla polskich rolników, a także o jak najszybsze przekazanie dopłat, aby rolnicy mogli otrzymane pieniądze zainwestować w zakup niezbędnych środków

Zenon Kowalski
- Przewodniczący RP IRWŁ w Zduńskiej Woli

Jerzy Karsznia
- Przewodniczący RP IRWŁ w Wieruszowie

Franczak – z-ca Dyrektora ARiMR OR w Łodzi, Jeremiusz Kulisiewicz z-ca Dyrektora KOWR OT w Łodzi, Andrzej Górczyński – z-ca Dyrektora KRUS OR w Łodzi oraz Anna Bieniawska – Dyrektor Biura Regionalnego TUV „TUV” w Łodzi. Walnemu Zgromadzeniu przewodniczył Andrzej Komala – Wiceprezes IRWŁ. Reprezentanci instytucji współpracujących z IRWŁ przedstawili Walnemu Zgromadzeniu IRWŁ

w V kadencji Walnego Zgromadzenie IRWŁ, w tym sprawozdanie z zakresu działań związanych z budową budynku administracyjno-szkoleniowego przy ulicy Beskidzkiej nr 124 w Łodzi. Piotr Kociotek – Prezes Sam-Rol Sp. z o.o. przedstawił sprawozdanie z działalności spółki.

Zgromadzeni przedstawiciele samorządu rolniczego dyskutowali na temat zagrożenia wirusem

do produkcji (nawozy, zwiększone ilości paliwa, środki ochrony roślin, itp.). Przedstawiciele rolników z województwa łódzkiego często zwracali uwagę na utrudnienia w kwestii zakupu ziemi i konieczności nowelizacji ustawy (potrzeba zwiększenia z 0,30 ha do co najmniej 2 ha bez obowiązku dostarczenia opinii z izby rolniczej i ośrodka doradztwa rolniczego). Apelowano o zwiększenie ilości kredytów inwestycyjnych i niskoprocentowanych dla rolników, a przede wszystkim podniesienie kwoty zwrotu podatku akcyzowego do paliwa rolniczego ze względu na wzrastające ceny paliw.

W czasie obrad, Walne Zgromadzenie IRWŁ udzieliło absolutorium Zarządowi IRWŁ w składzie: Bronisław Węglewski – Prezes IRWŁ, Andrzej Komala – Wiceprezes IRWŁ, Członkowie Zarządu: Ewa Bednarek, Mariusz Cheba, Dariusz Kowalczyk. VII w V kadencji Walne Zgromadzenie IRWŁ podjęło następujące uchwały:

- nr 1/V/V/18 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania Zarządu.
- nr 2/V/V/18 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania Zarządu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego z działalności finansowej za rok 2017.
- nr 3/V/V/18 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania Komisji Rewizyjnej Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego z działalności za rok 2017.
- nr 4/V/V/18 w sprawie udzielenia absolutorium dla Zarządu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego.

Krzysztof Juszczyński – Przewodniczący RP IRWŁ w Opocznie

nr 5/V/V/18 w sprawie uchwalenia budżetu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego na rok 2018.

Wnioski podjęte na VII/V Walnym Zgromadzeniu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego.

1. Ponownie podjąć działania w sprawie zwiększenia limitu i stawki zwrotu podatku akcyzowe-

go zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej. Zaproponowano zwiększenie limitu do 100 litrów na hektar szczególnie głównie w gospodarstwach prowadzących produkcję zwierzęcą.

2. Ponowne podjęcie działań mających na celu zmianę zasady określenia stawki dopłat do 1 ha powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany oraz aby wysokość stawek była znana w dniu składania wniosku i rolnik otrzymywał zwrot w ciągu 30 dni od dnia złożenia wniosku a wysokość stawek dopłat do materiału siewnego były co roku wyższe a nie niższe.

3. Uproszczenie procedur przy zatrudnianiu cudzoziemców w rolnictwie poprzez przywrócenie oświadczeń i systemu obowiązujących tak jak przy zatrudnianiu osób w przedsiębiorstwach.

4. Wystąpić do Państwowego Gospodarstwa Wodno-Wodny Polskie - Nadzór Wodny - Wieruszów o pilną konserwację – odtworzenie Strugi „Zamość”-powiat wieruszowski. W poprzednich latach struga nie była konserwowana.

Sylwia Skulimowska

Anna Bieniawska - Dyrektor Biura Regionalnego TUV „TUW” w Łodzi

Dotacje dla kobiet

W perspektywie finansowej Unii Europejskiej 2014 -2020 przewidziano szerokie wsparcie dla kobiet. Poniżej przegląd dotacji, z których mogą skorzystać Panie zainteresowane rozwojem własnej firmy, podnoszeniem kwalifikacji czy powrotem na rynek pracy. Więcej informacji na temat możliwego wsparcia na stronie internetowej www.funduszeuropejskie.gov.pl oraz w Punktach informacyjnych Funduszy Europejskich.

Projekty wspierające rodziców dzieci do lat 3

Projekty wspierające rodziców w powrocie na rynek pracy skierowane są do rodziców, którzy w danym momencie nie wykonują pracy zarobkowej ze względu na konieczność opieki nad dzieckiem. Wsparcie to polega na dofinansowaniu pobytu dziecka w placówkach opieki do lat 3 (żłobkach publicznych, niepublicznych, klubach dziecięcych lub u opiekuna dziennego).

Projekty nie są jednak składane przez samych rodziców, ale przez instytucje świadczące opiekę nad dziećmi do lat 3 lub organizujących wsparcie np. w formie bonów. To te instytucje muszą wystartować w konkursie i otrzymać dofinansowanie na realizację projektu i one po uzyskaniu dofinansowania poszukują (rekrutują) rodziców do projektu.

Osoby, które mogą skorzystać z dofinansowania żłobka/klubu dziecięcego/dziennego opiekuna to osoby przebywające na urlopach macierzyńskich, rodzicielskich, wychowawczych oraz osoby bezrobotne i bierne zawodowo, zamierzające powrócić na rynek pracy.

Osoba pracująca, która już powróciła na rynek pra-

cy po przerwie związanej z urodzeniem dziecka nie może uzyskać dofinansowania.

Gdzie szukać informacji?

Skontaktuj się ze swoim powiatowym urzędem pracy, (jeśli jesteś osobą bezrobotną zarejestrowaną) lub odwiedź stronę Regionalnego Programu Operacyjnego swojego województwa.

Finansowanie

Regionalne Programy Operacyjne

Kompleksowe programy na rzecz aktywizacji zawodowej

Kompleksowe programy na rzecz aktywizacji zawodowej adresowane są do osób pozostających bez pracy.

Obejmują takie rodzaje wsparcia jak: indywidualny plan działania, szkolenia i kursy zawodowe, przekwalifikowujące, wsparcie doradcy zawodowego, psychologa, coacha, staże zawodowe, subsydiowane zatrudnienie, pośrednictwo pracy.

Często uczestniczka otrzymuje zwrot kosztów dojazdu na szkolenia, warsztaty, spotkania, a organizator zapewnia środki na opiekę nad dzieckiem do 6. roku życia w czasie uczestnictwa w spotkaniach (np. kąpek dla dzieci lub poprzez zwrot kosztów opieki

nad dzieckiem poniesiony przez mamę).

Gdzie szukać informacji?

Skontaktuj się ze swoim powiatowym urzędem pracy.

Finansowanie

Regionalne Programy Operacyjne

Szkolenia dla osób niepracujących

Zdobycie nowych kwalifikacji lub aktualizację kwalifikacji już posiadanych umożliwia pakiet działań szkoleniowych skierowanych do osób niepracujących, które zamierzają powrócić na rynek pracy.

Szkolenia dla osób niepracujących są oferowane w ramach projektów.

Jeśli zdecydujesz się na udział w projekcie, w pierwszej kolejności potrzebna będzie analiza Twojej sytuacji i indywidualnych predyspozycji. Na jej podstawie zostanie opracowany indywidualny plan działania. Będzie on zawierał kolejne kroki mające na celu poprawę Twojej sytuacji na rynku pracy. Jeśli w Twoim przypadku najlepszą formą aktywizacji zawodowej będzie podniesienie lub zmiana wykształcenia albo kwalifikacji, wśród działań, które mogą zostać Ci zaproponowane znajdą się m.in.: szkolenia, kursy zawodowe, studia podyplomowe.

Gdzie szukać informacji?

Jeśli masz mniej niż 30 lat, to możesz skorzystać z działań wspierających Cię na rynku pracy, w Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój.

Jeśli ukończyłaś 30 lat możesz szukać wsparcia w programie regionalnym, który jest realizowany w Twoim województwie.

Gdzie szukać projektów?

W obu przypadkach skontaktuj się ze swoim powiatowym urzędem pracy, (jeśli jesteś osobą bezrobotną zarejestrowaną) lub odwiedź stronę internetową wojewódzkiego urzędu pracy.

Finansowanie

- Program Wiedza Edukacja Rozwój, Działanie 1.1, 1.2, 1.3 (osoby do 30. roku życia)
- Regionalne Programy Operacyjne

Szkolenia dla przedsiębiorców i osób pracujących

W szkoleniach dla firm wprowadzono nowy system finansowania, tzw. system popytowy. Oznacza to, że przedsiębiorca może samodzielnie określić potrzeby szkoleniowe swoich pracowników, wybrać sprawdzoną instytucję szkoleniową i pozyskać środki unijne na sfinansowanie tej usługi.

Nowy system składa się z dwóch elementów: Rejestru Usług Rozwojowych i Podmiotowego Systemu Finansowania.

Gdzie szukać informacji?

Informacje są dostępne na stronach: www.uslugi-rozwojowe.parp.gov.pl, www.serwis-uslugirozwojowe.parp.gov.pl.

Finansowanie

Program Wiedza Edukacja Rozwój, Działanie 2.3 Regionalne Programy Operacyjne

Kwalifikacje osób dorosłych

Niezależnie od tego, czy pracujesz, czy nie, możesz chcieć podnieść swoje kwalifikacje zawodowe. Jeśli masz taki zamiar, możesz uczestniczyć w projektach szkoleniowych dofinansowanych ze środków unijnych.

Takie projekty szkoleniowe mogą dotyczyć, w szczególności trzech obszarów: szkolenia podnoszące kompetencje językowe i informatyczne; kursy kwalifikacyjne i zawodowe; wspieranie funkcjonowania szkół dla dorosłych, centrów kształcenia ustawicznego i innych instytucji, które pomagają osobom dorosłym uzyskać lub podnieść wykształcenie.

W tym przypadku to nie Ty występujesz bezpośrednio o dofinansowanie. Wnioski o środki unijne składają instytucje szkoleniowe lub podmioty działające w obszarze kształcenia ustawicznego. Po uzyskaniu dofinansowania kierują swoją ofertę do osób, które chcą uzyskać, podnieść, zmienić lub uzupełnić swoje kwalifikacje. Właśnie wtedy możesz zostać uczestnikiem takiego projektu szkoleniowego. Nie zapomnij jednak upewnić się, że spełniasz warunki do udziału w konkretnym projekcie, który wybrałeś.

Gdzie szukać informacji?

Listę dofinansowanych projektów można znaleźć na stronie internetowej programu regionalnego oraz na portalu www.mapadotacji.gov.pl.

Finansowanie

Regionalne Programy Operacyjne

Szkolenia specjalistyczne

Specjalistyczne szkolenia oferowane są w wybranych dziedzinach lub dla konkretnych grup zawodowych: przedsiębiorców, pracowników wymiaru sprawiedliwości, pracowników administracji kadr naukowych i pracowników dydaktycznych uczelni, kadr medycznych, lekarzy, pielęgniarek i położnych.

Gdzie szukać informacji?

Informacje udostępnione są na portalach instytucji odpowiedzialnych za realizację wsparcia: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Ministerstwo Sprawiedliwości, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Ministerstwo Zdrowia, Centrum Projektów Polska Cyfrowa.

Finansowanie

Program Wiedza Edukacja Rozwój, Działanie 2.2, 2.17, 2.18, 2.19, 3.4, 5.4.

Program Polska Cyfrowa, Działanie 3.1, 3.2.

Założenie firmy przed 30 rokiem życia

Jeśli nie ukończyłaś 30 lat, nie uczysz się i nie pracujesz, możesz starać się o dotację na własny biznes.

Uwaga! Nie każda osoba może uzyskać taką dotację.

Kiedy zgłosisz się do projektu, w pierwszej kolejności potrzebna będzie analiza Twojej sytuacji i indywidualnych predyspozycji. Na jej podstawie zostanie opracowany plan działania. Z pakietu dostępnych działań zostaną wybrane dla Ciebie te, które okażą się najskuteczniejsze. Będziesz mogła skorzystać z doradztwa zawodowego, pośrednictwa pracy, szkoleń i studiów podyplomowych, staży i praktyk zawodowych.

Jednym z elementów pakietu działań są też środki na otwarcie swojej firmy. Można otrzymać dotację na start biznesu w wysokości ponad 20 tys. zł, a także wziąć udział w dodatkowych szkoleniach i skorzystać z doradztwa na pierwszym etapie działania firmy.

Gdzie szukać projektów/ informacji?

Skontaktuj się z swoim powiatowym urzędem pracy lub odwiedź stronę internetową wojewódzkiego urzędu pracy.

Finansowanie

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój,

Działanie 1.1, 1.2, 1.3.

Założenie firmy po 30 roku życia

Jeśli masz więcej niż 30 lat i nie pracujesz, możesz starać się o dotację na założenie firmy.

Najczęściej musisz dodatkowo wykazać, że Twoja sytuacja zawodowa nie jest łatwa. Taka sytuacja może dotyczyć: kobiet, osób mających więcej niż 45 lat, osób z niepełnosprawnościami, osób mających niskie kwalifikacje, osób długotrwale bezrobotnych.

Jeśli pracujesz, lub jeśli nie wpisujesz się w żadną z tych grup, możesz ubiegać się o pożyczkę na założenie firmy.

Podstawowa dotacja wynosi, na ogół, ponad 20 tys. zł. Kwoty pożyczek często są wyższe.

W niektórych projektach będzie potrzebna analiza Twojej sytuacji i predyspozycji, aby uzyskać pewność, że założenie firmy to dobre rozwiązanie dla Ciebie.

Ubiegając się o dotację i/lub pożyczkę będziesz mogła skorzystać ze wsparcia szkoleniowego oraz doradztwa.

Gdzie szukać informacji?

Skorzystaj z informacji portalu Regionalnego Programu Operacyjnego Twojego województwa.

Skontaktuj się z wojewódzkim urzędem pracy (najczęściej to on odpowiada za wybór instytucji, które udzielają dotacji lub pożyczek).

Finansowanie

Regionalne Programy Operacyjne

Firma na obszarach wiejskich

Jeśli mieszkasz na wsi i tu chcesz założyć swoją firmę, możesz skorzystać z tych funduszy, o których była mowa wcześniej. Możesz także skorzystać ze specjalnych środków dla mieszkańców wsi.

Jeśli jesteś rolnikiem ubezpieczonym w KRUS, możesz skorzystać z tzw. premii na rozpoczęcie działalności, a wniosek o jej uzyskanie składasz do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Jeśli mieszkasz na wsi, ale nie zajmujesz się rolnictwem, są dla Ciebie inne źródła finansowania otwarcia firmy.

Gdzie szukać informacji?

Informacji należy szukać na portalach, w serwisach internetowych oraz w siedzibach Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Lokalnych Grup Działania.

Finansowanie

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich:

- Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej,
- Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER.

Źródło: www.witrynawiejska.pl

Nazwa „Stado OnLine” (w skrócie SOL) oddaje główną ideę przyświecającą tworzeniu tego narzędzia. Za pośrednictwem Internetu chcemy zapewnić hodowcy stały dostęp do informacji o jego stadzie, a także umożliwić uzupełnianie i aktualizację tych informacji. Dlatego SOL jest od początku pomyślany jako aplikacja internetowa.

Koncepcja programu SOL

SOL ma być przede wszystkim programem wspierającym zarządzanie stadem bydła mlecznego. Programy takie stają się praktycznie niezbędnym narzędziem pracy hodowcy w sytuacji, gdy ma on „na głowie” coraz więcej zwierząt i coraz więcej danych o tych zwierzętach. Dane te pochodzą z różnych źródeł - z oceny wartości użytkowej, z oceny wartości hodowlanej, z wyników badań weterynaryjnych i testów laboratoryjnych. Do tego dochodzą dane rejestrowane przez urzędników zamontowane w samym stadzie, takie jak skomputeryzowane dojar-

wykorzystanie dostępnych danych, w tym oczywiście także informacji, które ta organizacja dostarcza w ramach oceny użyteczności. Tworzenie programu rozpoczęło się wiosną 2015 roku. Rok później SOL został udostępniony kilkunastu gospodarstwom, które podjęły trud jego testowania w swojej działalności. W maju 2017 roku grupa gospodarstw testujących program została znacznie poszerzona – obecnie należy do nie ponad 100 gospodarstw z terenu całego kraju. Od 3 stycznia bieżącego roku program jest dostępny na ogólnych zasadach dla wszystkich gospodarstw, które są objęte oceną wartości użytkowej

kumentów, które hodowca musi dostarczać do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, w ramach systemu IRZ (Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt). Pozwala także na łatwe generowanie Wykazu Zdarzeń, potrzebnego podczas próbnego doju.

Pierwszy z dodatkowych „klocków” programu, który oferujemy hodowcom, to moduł „ZDROWIE”. Umożliwia on rejestrację objawów chorobowych a także zabiegów leczniczych, wykonywanych na zwierzętach, w tym rodzaju i ilości podawanych im leków. Daje także możliwość planowania zabiegów, które mają być wykonane w przyszłości. Moduł ZDROWIE pozwala także analizować częstość występowania poszczególnych chorób oraz ich grup, a także zużycie leków i materiałów pomocniczych, stosowanych w trakcie wykonywania zabiegów leczniczych.

Podstawowe zalety programu SOL

Nieograniczony dostęp hodowcy do programu

SOL jest aplikacją internetową. Oznacza to, że użytkownik ma do niego dostęp w każdym czasie (bez względu na miejsce, dzień tygodnia i porę doby) i z każdego urządzenia, na którym działa przeglądarka internetowa. Może nim być komputer stacjonarny czy laptop, ale równie dobrze tablet lub smartfon. W rezultacie, z SOLa można korzystać zarówno siedząc na kanapie we własnym domu, jak i stojąc przy krowie na pastwisku!

Maksymalne bezpieczeństwo danych

SOL oferuje najwyższe standardy odnośnie zabezpieczenia danych. Odpowiednie procedury obejmują zarówno zabezpieczenia serwerów, na których przechowywane są dane, jak i codzienne tworzenie kopii bezpieczeństwa, z których dane mogą być odtworzone.

Drugim ważnym aspektem bezpieczeństwa jest zabezpieczenie danych przed nieuprawnionym dostępem. W SOL przyjęto zasadę, że to hodowca ma wyłączne prawo do rozporządzania danymi dotyczącymi jego zwierząt. Właściciel gospodarstwa może (jeśli uzna to za stosowne) udzielić dostępu do programu innym osobom. Zachowuje jednak pełną kontrolę nad sposobem, w jaki stworzeni przez niego użytkownicy korzystają z programu SOL. Dzięki systemowi indywidualnych loginów i haseł wiadomo dokładnie, kto, kiedy i co wpisał do programu, oraz jakie informacje lub ustawienia w nim zmienił.

Kompleksowość bez komplikacji

SOL to rozwiązanie kompleksowe. Umożliwia rejestrację niemal wszystkich zdarzeń i cech krow, które są ważne dla hodowcy. Co istotne, program umożliwia rejestrowanie wielu zdarzeń, ale do niczego użytkownika nie zmusza! W skrajnym przypadku użytkownik może nie wpro-

Kompleksowy
Zawiera wszystkie niezbędne funkcje do zarządzania stadem

Nowoczesny
Dostosowany do wielkości i organizacji gospodarstwa

Intuicyjny
Przyjazny wygląd, łatwy w obsłudze

Internetowy
Aplikacja online dostępna z każdego urządzenia, w każdym momencie

Zsynchronizowany z SYMLEK
Do programu na bieżąco docierają wyniki oceny użyteczności oraz pokrycia

Zindywidualizowany
Dostosowany do wielkości i organizacji gospodarstwa

Bezpieczny
Twoje dane zawsze są chronione przed dostępem nieupoważnionych osób i utratą

„Szereg możliwości selekcjonowania danych w oparciu o wykazy i analizy proponowane przez autorów programu oraz tworzone przez hodowcę na potrzeby własne ułatwia codzienną pracę oraz podejmowanie wszystkich decyzji w stadzie.”
- Kamil Stąporek

nie i roboty lub systemy monitorujące aktywność krow („wykrywające ruje”). Ogarnięcie tych informacji oraz ich pełne wykorzystanie w celu optymalizacji zarządzania stadem ułatwia współczesna technika informatyczna. Łatwy dostęp do urządzeń elektronicznych oraz możliwość przesyłania danych za pośrednictwem Internetu dają możliwość przetworzenia wspomnianych danych w informacje, które hodowca może wykorzystać z pożytkiem dla siebie. Bezprzewodowy Internet i korzystające z niego urządzenia mobilne, takie jak tablety czy smartfony, pozwoliły dodatkowo na wyjście programów „w teren”. Poczynione obserwacje można teraz wprowadzać bezpośrednio w oborze lub na pastwisku i tamże uzyskiwać potrzebne informacje o danym zwierzęciu.

Biorąc to wszystko pod uwagę, PFHBiPM postanowiła zaoferować hodowcom program, który ułatwi im codzienną pracę, umożliwiając równocześnie optymalne

i wyrażą taką chęć. Wystarczy w tym celu wypełnić zgłoszenie, które jest dostępne na stronie internetowej programu SOL (www.stadonline.pl).

Modułowa konstrukcja

SOL z założenia ma konstrukcję modułową. Oznacza to, że program składa się z wielu „klocków”, których hodowca może użyć, aby zbudować taki wariant programu SOL, jaki najbardziej odpowiada jego potrzebom.

Podstawę programu i jedyną jego „nieusuwalną” część stanowi moduł „BAZOWY”. Moduł umożliwia hodowcy rejestrowanie podstawowych zdarzeń, jakie mają miejsce w stadzie bydła mlecznego. Hodowca ma też do dyspozycji kalendarz, który umożliwia planowanie prac do wykonania oraz przypomina o terminie ich wykonania. Moduł BAZOWY oferuje ponadto cały zestaw narzędzi umożliwiających hodowcy analizowanie sytuacji w stadzie. Moduł ten daje też możliwość generowania do-

wadzać do SOL żadnych danych. SOL będzie wówczas działał analogicznie, jak obecnie działa program „Hodowca online” – prezentując wyniki uzyskane w ramach oceny wartości użytkowej bydła. Hodowca zainteresowany gromadzeniem szczegółowych informacji o zwierzętach także ma w SOL taką możliwość. W każdym przypadku to on decyduje o zakresie i szczegółowości zapisywanych informacji. Dla przykładu, może poprzestać na zanotowaniu, że krowa kuleje, ale może (jeśli chce) odnotować dodatkowo, jakie konkretnie schorzenie racycy u niej wystąpiło i której nogi dotyczyła ta obserwacja.

Dodatkową zachętą dla użytkowników SOL może być fakt, że program umożliwia prowadzenie Księgi Rejestracji Zwierząt w formie elektronicznej oraz łatwe generowanie dokumentów do systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt i łatwość obsługi

SOL jest prosty w obsłudze i odporny na ewentualne pomyłki użytkownika. Ostrzega go, jeśli wprowadzane dane wydają się mało prawdopodobne (np. inseminacja krowy kilka dni po jej wycieleniu). Nie pozwala na wprowadzanie informacji, które są logicznie sprzeczne (np. wpisanie informacji o zapaleniu wymienia buhajkowi). Użytkownik może też poprawiać dane, które sam wprowadził (np. gdy podał błędną datę wycielenia), a nawet wycofać dokonany wpis (np. gdy wpisał wycielenie nie tej krowie, co trzeba). W rezultacie najlepszym sposobem uczenia się programu SOL jest po prostu eksperymentowanie z nim. Nawet osoba nie mająca na co dzień do czynienia z aplikacjami internetowymi jest w stanie szybko opanować podstawowe funkcje programu.

Program dostosowany do potrzeb konkretnego użytkownika

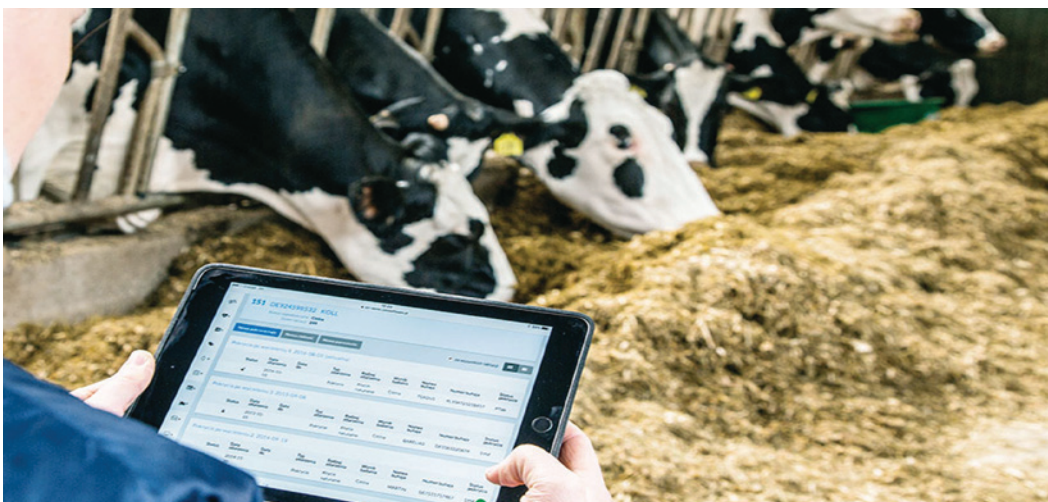
Ważną zaletą SOL jest to, że użytkownik może sam dostosowywać program SOL do swoich potrzeb i przyzwyczajęń. Dla przykładu, to użytkownik decyduje, po ilu dniach od inseminacji program podpowiada mu, że samica powinna być zbadana na cielność albo kiedy krowa cielna powinna być przygotowana do zasuszenia. On także decyduje, jakie informacje o planowanych zdarzeniach ukazują się w Kalendarzu lub jakie choroby są mu „podpowiadane”, gdy uruchamia odpowiednią formatkę do ich rejestracji. Może też sam projektować wykazy, jakie program ma dla niego sporządzać.

nym z odpowiednim wyprzedzeniem na wybrany numer telefoniczny.

Bardzo użyteczną funkcją Kalendarza jest możliwość tworzenia tak zwanych „prac rutynowych”. Jeśli w danym stadzie podajemy jakiś lek krowom na dwa tygodnie przed planowanym wycieleniem, to wystarczy „powiadomić” SOL o takiej potrzebie, a program sam będzie codziennie sprawdzał, czy któraś samica nie zbliża się do tego terminu i uprzedzi nas odpowiednio wcześniej o tym fakcie.

Kalendarz czuwa też nad terminami karencji. Wystarczy, że użytkownik zarejestruje podanie zwierzęciu substancji, która powoduje konieczność zachowania karencji, a SOL sam obliczy okres, do którego ta karencja obowiązuje i będzie przypominał o tym fakcie zarówno w Karcie zwierzęcia, jak i na pulpicie programu.

Podsumowanie sytuacji w stadzie lub wybranej grupie zwierząt.

Na życzenie użytkownika program produkuje tabele i wykresy zawierające syntetyczną informację o istotnych aspektach działania stada, takich jak wydajności krów, stan rozrodu, skuteczność zabiegów inseminacyjnych, występowaniu chorób itp. SOL może też sporządzić obrót stada (zestawienie przybyć i ubyć zwierząt w rozbiu na grupy wiekowo-produkcyjne). Odpowiednie informacje można uzyskać dla całego stada lub dla wybranej grupy zwierząt. Ważną zaletą produkowanych zestawień

ogramem oraz rozwiązywanie ewentualnych problemów z jego obsługą, zapewniamy im szeroką pomoc techniczną. Kluczowym elementem pomocy technicznej są tak zwani „SOL-asystenci”. Do SOL-asystenta można zadzwonić, napisać e-mail lub zagadać przez komunikator internetowy, uzyskując wyjaśnienie, poradę lub pomoc. Ważnym elementem wsparcia technicznego jest strona internetowa SOL. Można na niej znaleźć instrukcję obsługi programu (w postaci dokumentu w formacie PDF) oraz krótkie filmiki instruktażowe, prezentujące jego poszczególne funkcje.

Perspektywy

SOL będzie dalej rozwijany, stosownie do wzrastających wymagań użytkowników i możliwości stwarzanych przez rozwój technologii informatycznych. Przewidywane w najbliższej przyszłości kierunki rozwoju programu to:

Rozbudowa funkcji analitycznych. Wykorzystując

dane zebrane przez użytkownika oraz informacje pozyskane z innych systemów, program SOL będzie nie tylko analizował sytuację, ale także sygnalizował niepokojące zjawiska i proponował sposób przeciwdziałania.

Pełna obsługa zabiegów inseminacyjnych. SOL już obecnie umożliwia rejestrację zabiegów inseminacyjnych. Nie jest ona jednak równoznaczna z wypełnieniem obowiązków ciążyących na inseminatorze, dotyczących dokumentacji zabiegu („kwit inseminacyjny”) oraz zgłoszenia go do systemu informatycznego. Chcemy w bliskiej przyszłości zaoferować hodowcom kompletny moduł INSEMINACJA, umożliwiający zarówno dokumentowanie zabiegów, jak i ewidencjonowanie obrotu nasienia.

Komunikacja z systemami zainstalowanymi w stadzie. Program SOL będzie umożliwiał wymianę danych ze skomputeryzowanymi systemami zainstalowanymi w stadzie. W pierwszej kolejności będzie to dotyczyło dojarni i robotów.

Wymiana danych z programami weterynaryjnymi. Lekarze weterynarii, pracujący w stadach bydła mlecznego, często posługują się programami komputerowymi wspierającymi ich pracę. Pole działania takich programów w naturalny sposób zająłoby się działaniem SOL. Zamierzamy zatem stworzyć w SOL takie rozwiązania, które pozwolą lepiej zorganizować współpracę hodowcy z lekarzem, oszczędzając czas, jaki obaj partnerzy przeznaczają na wprowadzanie tych samych danych.

Krzysztof Słoniewski

Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka

O PROGRAMIE
BEZPIECZEŃSTWO
KROK PO KROKU
DEMO
DOKUMENTY
CENNIK
FORUM
KONTAKT

PROGRAM DO ZARZĄDZANIA STADEM BYDŁA MLECZNEGO STADO ONLINE

Wypróbuj program SOL - DEMO

Kalendarz, czyli planowanie pracy i nadzorowanie jej wykonania

Program SOL umożliwia planowania czynności, które należy wykonać w stosunku do poszczególnych zwierząt lub całych ich grup. O zbliżającym się terminie ich realizacji przypomina komunikatami na pulpicie, a jeśli użytkownik sobie tego zażyczy, to także SMS-em wysła-

jest możliwość przechodzenia „od ogółu do szczegółu”. Z tabeli przedstawiającej liczbę wybrakowanych krów można przejść do listy tych zwierząt, a klikając kropkę na wykresie możemy przejść do Karty zwierzęcia, które ta kropka reprezentuje.

Wsparcie techniczne.

Aby ułatwić użytkownikom SOLa oswojenie się z pro-

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH
T U W

ZIELONA KARTA

UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI POSIADACZY POJAZDÓW MECHANICZNYCH W RUCHU ZAGRANICZNYM

Planując zagraniczne wakacje podróżując samochodem, warto wcześniej pomyśleć o ubezpieczeniu komunikacyjnym obowiązującym poza granicami naszego kraju. Co to jest „Zielona Karta” i w jakich krajach jest wymagana? Na to pytanie postaramy się odpowiedzieć w tym artykule. Mamy nadzieję, że uzyskane informacje pozwolą Państwu nie tylko w pełni cieszyć się z wyjazdu, ale również nie martwić się ewentualnymi dodatkowymi kosztami związanymi z podróżą.

Zielona Karta jest Międzynarodowym Certyfikatem Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego, wystawionym w imieniu zakładu ubezpieczeń. Stanowi dowód, że jej posiadacz objęty jest ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej (OC) zgodnie z prawem ubezpieczeniowym obowiązującym w kraju, w którym jej posiadacz przebywa, a który należy do Systemu Zielonej Karty. Głównym celem systemu ZK jest zagwarantowanie otrzymania przez poszkodowanych należnego im odszkodowanie z tytułu szkód spowodowanych przez kierowcę pojazdu zarejestrowanego za granicą oraz aby zmotoryzowani nie byli zmuszeni do nabywania komunikacyjnego ubezpieczenia OC na granicy każdego z odwiedzanych przez nich krajów.

System Zielonej Karty działa od 1 stycznia 1953r. Powstał w oparciu o uregulowania Rekomendacji Genewskiej ONZ

czego (EOG) oraz Andory, Serbii i Szwajcarii.

Od czasu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, Zielona Karta zdecydowanie straciła na znaczeniu. Dziś liczba wystawianych rocznie ZK nie przekracza 500 tysięcy i utrzymuje się od kilku lat na stałym poziomie.

Zielona Karta swoją nazwę wzięła od zielonego koloru formularza, na którym jest zawarta umowa ubezpieczenia. Drukowana jest w jednym układzie graficznym obowiązującym dla wszystkich krajów. Wydawana jest w dwóch językach-krajowym oraz angielskim lub francuskim. Dokument składa się z dwóch identycznych części, które można łatwo rozdzielić wzdłuż perforacji. Jedną część przekazuje się poszkodowanemu kierowcy. Dzięki temu może on łatwiej dochodzić roszczeń z tytułu OC. Zieloną Kartę można wyrobić na okres nie krótszy niż 15 dni i nieprzekraczający łącznie 12 miesięcy.

cedonia, Rosja, Tunezja, Turcja, Ukraina

Uwaga! Dodatkowe ubezpieczenie graniczne muszą kupić wszyscy kierowcy jadący do Kosowa. Tu nie wystarczą ani polskie OC, ani Zielona Karta wystawiona w Polsce.

Jeżeli zdarzyło się, że zapomniałeś o Zielonej Kartce i nie wykupiłeś jej w swoim towarzystwie ubezpieczeniowym, to możesz kupić ją w innym towarzystwie niż to, w którym masz OC pojazdu. Jeśli już jesteś w podróży, to również możesz zawrzeć umowę ubezpieczenia OC zwane ubezpieczeniem granicznym. Można je kupić na dużych przejściach granicznych, niestety w drożej niż w siedzibie towarzystwa. Koszt najkrótszego (15-dniowego) ubezpieczenia granicznego waha się od 4,5 euro (Mołdawia) do 57 euro (Maroko). Na uwagę zasługuje wysoka cena ubezpieczenia sprzedawana przy wjeździe do Rosji (43euro). Znacznie niższe stawki są naliczane dla cudzoziemców wjeżdżających na Ukrainę (9,2 euro) oraz Białoruś (17euro). Jest to jednak nadal spora kwota, zważywszy na fakt, że większość krajowych ubezpieczycieli wydaje Zieloną Kartę zupełnie za darmo lub za symboliczną opłatą.

Kraje, w których polski turysta musi wykupić ubezpieczenie graniczne jeśli zapomniał Zielonej Karty		
Nazwa kraju	Koszt ubezpieczenia granicznego, które jest kupowane na 15 dni	Koszt ubezpieczenia granicznego, które jest kupowane na 30 dni
Albania	49 euro	65 euro
Białoruś	17 euro	25 euro
Bośnia i Hercegowina	40 euro	75 euro
Czarnogóra	15 euro	28 euro
Maroko	57 euro	88 euro
Mołdawia	4,5 euro	7 euro
Macedonia	50 euro	70 euro
Rosja	43 euro	65 euro
Turcja	42 euro	44 euro
Ukraina	9,2 euro	12 euro
Kraje, w których polski turysta zawsze musi wykupić ubezpieczenie graniczne		
Kosowo	30 euro	41 euro

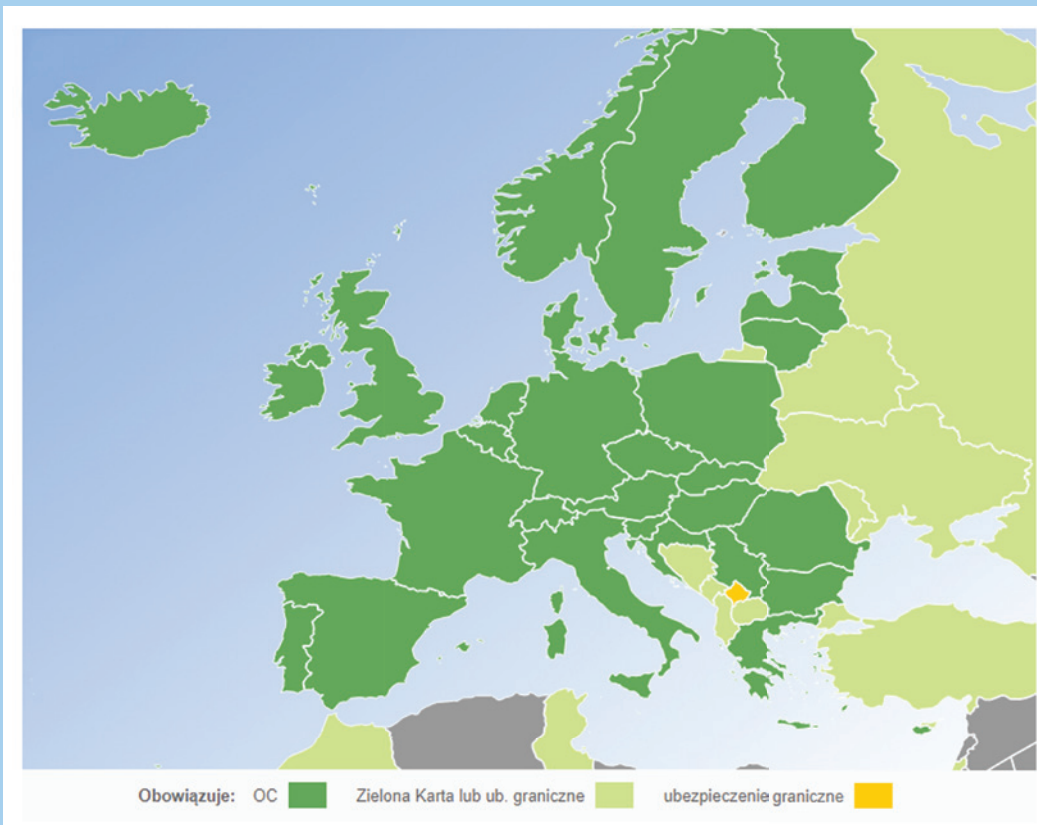
Dane: PBUK.

Każdy kierowca musi pamiętać, że Zielona Karta nie rozszerza ochrony wynikającej z polisy Odpowiedzialności Cywilnej dla posiadaczy pojazdów. Aby mieć pełne zabezpieczenie przed skutkami wypadku za granicą, należy wykupić polisę Autocasco.

(JPB)

*Informacja stanowi materiał promocyjny Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” z siedzibą w Warszawie 02-793, ul. H. Raabego 13.

Źródło grafiki: www.pbuk.pl

z 1949 roku. Aktualnie należą do niego prawie wszystkie europejskie rynki ubezpieczeniowe oraz rynki ubezpieczeniowe Iranu, Izraela, Maroka i Tunezji. Jeszcze kilkanaście lat temu polski rynek ubezpieczeniowy wydawał nawet 3,5 mln Zielonych Kart rocznie. Z chwilą wejścia Polski do Unii Europejskiej (1 maja 2004r.) Polskie Biuro Ubezpieczycieli Komunikacyjnych przystąpiło do Porozumienia Wielostronnego, do którego należy 34 spośród 48 członków Systemu Zielonej Karty. Dzięki temu zmotoryzowani z ważnym ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych zakupionym w Polsce, bez konieczności spełniania dodatkowych warunków mogą poruszać się po całym terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego

Kraje i terytoria autonomiczne do których polski turysta może wjechać bez Zielonej Karty: Andora, Austria, Belgia, Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Gibraltar, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Islandia, Lichtenstein, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Monako, Niemcy, Norwegia, Polska, Portugalia, Rumunia, San Marino, Serbia, Słowacja, Słowenia, Szwajcaria, Szwecja, Węgry, Wielka Brytania, Włochy, Wyspa Man, Wyspy Normandzkie, Wyspy Owcze

Kraje w których polski turysta potrzebuje Zieloną Kartę: Albania, Azerbejdżan, Białoruś, Bośnia i Hercegowina, Czarnogóra, Iran, Izrael, Maroko, Mołdawia, Ma-

ŚWIEŻE I ZDROWE BO ZE ZJAZDOWEJ

Czas na szparagi!

Wielkopolanom szparagów nie trzeba przedstawiać, natomiast resztę Polski zdobywają one przebojem dopiero od niedawna. A szkoda, bo i smak wyjątkowy, i walory dietetyczne, a sposobów przyrządzania tego wyśmienitego warzywa jest bez liku! Już Rzymianie mówili sarkastycznie: Zrób to, zanim ugotują się szparagi, czyli bardzo szybko bo czas gotowania szparagów zielonych to 4-5 minut, a białych ok. 10. Szparagi dotarły do Polski na przełomie XVIII w. Najbardziej popularne odmiany to: Mary Washington, Argenteuil, Brunświcki.

Szparagi to bomba witaminowa i skarbnica składników mineralnych. Zawierają w sobie białko, żelazo, witaminy C, K, A, mnóstwo kwasu foliowego. Są zalecane kobietom w ciąży. A co najważniejsze... wartość energetyczna w 100g szparagów to tylko 21 kalorii, więc można jeść je prawie bezkarnie! Osoby mające problemy z nerkami powinny ograniczyć spożycie szparagów.

Szparagi, czy to się opłaca?

Szparagi kochają słońce oraz suche i wapienne gleby. No i potrzebują dużo miłości i uwagi. Sezon na szparagi zaczyna się od połowy kwietnia i trwa do końca czerwca, wtedy odbywają się szparagowe żniwa, ale troska o szpa-

ragowy skarb trwa cały rok. Szparagi są nazywane białym złotem z piasku bo ich uprawa naprawdę się opłaca. Modę na zdrowy tryb życia i ekologię doskonale wykorzystują ich producenci. To pomysł na dobry biznes.

Rodzaje szparagów

Kolor szparagów zależy od sposobu uprawy. Te zielone o mocnym, wyrazistym smaku wygrzewały się w słońcu. Nie trzeba ich obierać, od razu mogą trafić do zapiekanki lub na grilla. Natomiast te białe, delikatne, nie były wystawiane na słoneczne promienie, rosły pod ziemią w charakterystycznych kopcach, warto je obrać z łykowatej skórki. To nic trudnego, wystarczy częściowo odciąć łykowatą górę i obierać jak pieczarki, a odwdzięczą się nam lekką goryczką podkreślającą maślane, delikatny smak. Są też szparagi fioletowe, bardzo rzadko uprawiane, ponieważ rosną tylko przez chwilę. Zbiera się je tuż po tym, jak wychyłą główki z ziemi i nie zdążą pod wpływem słońca zabarwić się na kolor zielony. Zawierają one więcej cukrów i mniejszą ilość błonnika w porównaniu do swoich białych i zielonych pobratymców. W sklepie szparagi najlepiej wybierać średnio grube, gładkie, o zwartych główkach i połyskujących pędach. Gotować w wysokim garnku (niekoniecznie) zanurzając do połowy w wodzie z solą i cukrem, a białe z dodatkiem cytryny,

Szparagowo nam...

Możliwości przyrządzania szparagów jest bez liku! Zupy kremowe i te tradycyjnie warzywne, zapiekanki makaronowe i ziemniaczane. Szparagi zapiekane z szynką parmeńską i serem. Jako dodatek do makaronów i pizzy. Z sosem i bez sosu, a nawet surowe do chrupania. A kiedy jednak nie mamy pomysłu, wystarczy wrzucić je na patelnię z kilkoma kroplami oliwy i garścią świeżych ziół, i voilà! Szparagi będą wydarzeniem kulinarnym każdego spotkania, spiszą się wyśmienicie na każdym przyjęciu, a i na randce, wszak to znane afrodyzjaki. Szkoda tylko, że tak jak i w przypadku truskawek, sezon na nie tak krótko trwa. Ale i tutaj jest rada... Szparagi można zamrozić. Te białe wystarczy obrać i sparzyć, a potem zapakować w woreczki i do zamrażarki. Przez cały rok można korzystać z domowych zapasów i uatrakcyjnić potrawę, całkiem jakbyś mieli je świeże. A od kwietnia... od kwietnia znowu sezon na szparagi!

Sylwia Skulimowska

Zapraszamy na Zjazdową po szparagi!

Łódzki Rynek Hurtowy Zjazdowa S.A.

ul. Budy 4 91-610 Łódź tel.: 42 650 87 02 marketing@zjazdowa.com.pl http://www.zjazdowa.com.pl

Patronat
Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Patronat
Wojewoda
Łódzki

Patronat
Marszałek Województwa
Łódzkiego

Wójt Gminy
Buczek

15.06

AKCENT / SŁAWOMIR

#CzućPiniar

Lady Pank 16.06

17.06

SYLWIA GRZESZCZAK

ŚWIĘTO TRUSKAWKI BUCZEK 2018

20-LECIE ŚWIĘTA TRUSKAWKI

15 CZERWCA (PIĄTEK) DISCO pol wanie

- 19:30 - KONCERT ZESPOŁU **ACTIVE** - I CZ.
- 20:30 - KONCERT ZESPOŁU **SŁAWOMIR**
- 21:30 - KONCERT ZESPOŁU **AKCENT**
- 22:30 - KONCERT ZESPOŁU **ACTIVE** - II CZ.
- **POKAZ SZTUCZNYCH OGNI**
- 23:30 - ZAKOŃCZENIE

PIĄTEK, SOBOTA, NIEDZIELA
POKAZ SZTUCZNYCH OGNI

16 CZERWCA (SOBOTA) DISCO pol wanie

- 09:00 - ROZGRYWKI TRUSKAWKOWEJ LIGI GMINY BUCZEK (SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MARIII KONOPNICKIEJ W BUCZKU)
- 10:00 - I RUNDA FINAŁOWA MISTRZOSTW POLSKI I PUCHARU POLSKI SUPER ENDURO (WJAZD OD ULICY ZIELONEJ ORAZ ULICY SZADEK)
- 16:00 - WYSTĘPY ZESPOŁÓW GMINNEGO OŚRODKA KULTURY I SPORTU
- 17:00 - KONCERT ZESPOŁU **LOVERBOY**
- 17:00 - MECZ ZAKOŃCZENIA SEZONU ŁÓDZKIEJ IV LIGII **GKS ORKAN BUCZEK - BORUTA ZGIERZ** (BOISKO PIŁKARSKIE PRZY ULICY SPÓŁDZIELCZEJ)
- 18:00 - POWITANIE ZAPROSZONYCH GOŚCI
- WRĘCZENIE AKTÓW NADANIA TYTUŁU HONOROWEGO OBYWATELA GMINY BUCZEK
- WRĘCZENIE NAGRÓD DLA ZWYCIĘZCÓW W KONKURSACH TRUSKAWKOWYCH
- 19:00 - KONCERT ZESPOŁU **EXTAZY**
- 20:00 - **TALENT SHOW DISCO pol wanie**
- 21:30 - KONCERT ZESPOŁU **LADY PANK**
- **POKAZ SZTUCZNYCH OGNI**
- 23:30 - ZAKOŃCZENIE

17 CZERWCA (NIEDZIELA) PIKNIK TRUSKAWKOWY

- 09:00 - FINAŁ TRUSKAWKOWEJ LIGI GMINY BUCZEK (SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MARIII KONOPNICKIEJ W BUCZKU)
- 10:00 - RUNDA FINAŁOWA MISTRZOSTW POLSKI I PUCHARU POLSKI SUPER ENDURO (WJAZD OD ULICY ZIELONEJ ORAZ ULICY SZADEK)
- 13:00 - WYSTĘPY ZESPOŁÓW GMINNEGO OŚRODKA KULTURY I SPORTU W BUCZKU
- 15:00 - **POKAZ AKROBACYJNY GRUPY ŻELAZNY**
- 16:00 - **POKAZ MODY MISS TRUSKAWKI**
- 17:00 - **POKAZ AKROBACYJNY GRUPY ŻELAZNY**
- 17:30 - WRĘCZENIE NAGRÓD ZWYCIĘZCĄ TRUSKAWKOWEJ LIGI GMINY BUCZEK
- 18:00 - WYSTĘP **MARCINA DAŃCA**
- 19:30 - KONCERT ZESPOŁU **WEEKEND**
- 21:00 - KONCERT **SYLWII GRZESZCZAK** Z ZESPOŁEM
- **POKAZ SZTUCZNYCH OGNI**
- 22:30 - ZAKOŃCZENIE IMPREZY

IMPREZA ODBĘDZIE SIĘ NA PLACU PRZY ULICY PARKOWEJ W BUCZKU

DODATKOWE ATRAKCJE:

- POKAZ AKROBACYJNY GRUPY ŻELAZNY (W ZALEŻNOŚCI OD POGODY)
- STOISKA PROMOCYJNE I STOISKA BRANŻOWE FIRM ZWIĄZANYCH Z PRODUKCJĄ TRUSKAWKI

- GASTRONOMIA
- WESOŁE MIASTECZKO
- LITERACKIE KOŁO FORTUNY
- KIERMASZ KSIĄŻKI

Sponsor Festiwalu
DISCOPOLOWANIE 2018

